

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 01.07.1998

KOM(1998) 401 slutlig

KOMMISSIONENS ANDRA RAPPORT
till EUROPAPARLAMENTET och RÅDET
om genomförandet av penningtvättsdirektivet

SAMMANFATTNING

Detta är kommissionens andra rapport till rådet och Europaparlamentet om genomförandet av penningtvättsdirektivet från 1991. Avsikten med rapporten är att bemöta de frågor och framställningar som uppstod till följd av rådets och Europaparlamentets granskning av kommissionens första rapport som överlämnades 1995.

Med penningtvättproblemets globala natur som bakgrund vill kommissionen i denna andra rapport börja med att placera Europeiska unionens ansträngningar att bekämpa penningtvätt i ett större internationellt sammanhang. I rapporten beskrivs därför de ansträngningar som har gjorts för att sprida budskapet till tredje länder och kommissionen redogör även för de beaktansvärda framsteg som har gjorts genom ratifikationen av två viktiga internationella penningtvättskonventioner.

Den grundläggande situationen vad gäller genomförandet av direktivet är mycket tillfredsställande. Alla medlemsstater har införlivat direktivet i sin nationella lagstiftning och för närvarande pågår endast ett överträdelseförfarande.

I rapporten noterar kommissionen de utmärkta framsteg som alla medlemsstater har gjort genom att kriminalisera tvätt av vinning från ett allt större antal grova brott.

I rapporten granskar kommissionen de ansträngningar att bekämpa penningtvätt som görs via valutaväxlingsföretag och andra, eventuellt oreglerade finansiella verksamheter. Kommissionen noterar också framstegen i fråga om antalet icke-finansiella verksamheter som omfattas av medlemsstaternas lagstiftning om penningtvätt, och begrundar frågan om åtgärder för att bekämpa penningtvätt inom vissa icke-finansiella yrken, i synnerhet de juridiska yrkena.

Inom ovannämnda och ett antal andra områden tar rapporten upp aspekter med anknytning till den detaljerade handlingsplan för bekämpande av den organiserade brottsligheten som nyligen antogs av Europeiska rådet i Amsterdam.

I rapporten behandlas även det arbete som pågår i olika forum för att förbättra samarbetet och informationsutbytet mellan de olika myndigheter som berörs av penningtvätt.

För att bemöta Europaparlamentets framställningar tar kommissionen i sin rapport även upp den senaste utvecklingen vad gäller de tekniker som används för penningtvätt och det arbete som för närvarande utförs i andra forum gällande de makroekonomiska effekterna av penningtvätt.

Syftet med rapporten är också att ge en del inledande uppgifter om resultaten från ansträngningarna att bekämpa penningtvätt. Av uppgifterna framgår att misstänkta transaktioner rapporteras i alla medlemsstater. Antalet rapporterade åtal och domar är mycket lägre. Det förefaller också som om de penningssummor som konfiskeras är små.

I rapporten konstateras slutligen att det nu skulle vara lämpligt att uppdatera och utvidga direktivet i enlighet med Europaparlamentets önskemål och rekommendationerna i handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten.

I. INLEDNING

Rådets direktiv 91/308/EEG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar antogs den 10 juni 1991¹.

I artikel 17 i direktivet föreskrivs att reguljära rapporter om genomförandet av direktivet skall överlämnas till Europaparlamentet och rådet minst vart tredje år.

Kommissionens första rapport (KOM(95) 54 slutlig) presenterades i mars 1995. Denna rapport omfattade tolv medlemsstater i och med att den även behandlade de tre länder som vid den tidpunkten nyss hade anslutit sig till Europeiska unionen. Island och Norge behandlades i en parallell rapport som EFTA-staternas ständiga kommitté hade utarbetat om de EFTA-länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Denna andra rapport omfattar de 15 medlemsstaterna. EFTA-myndigheterna har utarbetat en parallell rapport för de övriga EES-länderna, dvs. Island, Liechtenstein och Norge.

I den första rapporten beskrevs detaljerat hur direktivets viktigaste bestämmelser hade genomförts i medlemsstaterna. Kommissionen pekade ut de största svårigheterna i samband med genomförandet och beskrev både positiva inslag och svaga punkter i de europeiska ansträngningarna att förhindra penningtvätt.

Rapporten granskades av rådet i mars 1995. Rådets slutsatser finns i bilaga 1 till denna rapport.

I rådets slutsatser lades särskild vikt vid en mer samordnad tillämpning av direktivet, inklusive frågan om vilka brott som omfattas av lagstiftningen mot penningtvätt och vilka yrken och typer av verksamheter utanför den konventionella finansiella sektorn som berörs av direktivets bestämmelser.

Rådet var också helt överens med kommissionen om att förstärkningen av systemen för bekämpning av penningtvätt är beroende av ett närmare samarbete mellan de olika myndigheter som deltar i kampen mot denna företeelse.

Rådet uppmanade slutligen kommissionen att fortsätta sin analys av de olika frågor som tagits upp och att inom 18 månader överlämna en rapport om sina åsikter i dessa frågor.

Europaparlamentet hade en bred diskussion om penningtvätt. Det granskade kommissionens rapport i ett antal utskott och ordnade en utfrågning. Parlamentets betänkande och resolution antogs i juni 1996². Parlamentets resolution innehåller 21 punkter och finns i bilaga 2 till denna rapport.

¹ EGT nr L 166, 28-6-1991, s. 77.

² Dokument A4-0187/96 och EGT nr C 198, 8-7-1996, s. 245.

Parlamentet efterlyste mer information om de praktiska resultaten av kampen mot penningtvätt, om de nya tekniker som används för att tvätta pengar och om de makroekonomiska effekterna av denna verksamhet. Parlamentet ansåg att kriminaliseringen av tvätt av pengar skall utvidgas till att omfatta vinningen från all organiserad brottslighet och ville att direktivet direkt skall omfatta alla de yrkesgrupper och företagskategorier som är involverade eller sannolikt blir involverade i penningtvätt. Parlamentet uppmanade kommissionen att överlämna en rapport inom två år och lägga fram ett förslag till nytt direktiv som täpper till de luckor som parlamentet har upptäckt i Europeiska unionens försvar mot penningtvätt.

Avsikten med denna rapport är att i ett och samma dokument bemöta rådets och Europaparlamentets farhågor och att i så stor utsträckning som möjligt tillhandahålla den kompletterande information som parlamentet har begärt.

Kommissionen har i denna rapport granskat problemet ur en vid synvinkel i enlighet med framställningarna från Europaparlamentet och uppdraget från rådet. I rapporten granskas unionens ansträngningar att bekämpa penningtvätt på ett övergripande sätt och granskningen begränsas inte nödvändigtvis till den lagstiftning med vilken direktivet genomförs eller till frågor som enbart faller under den första pelaren. I rapporten strävar kommissionen också efter att placera Europeiska unionens ansträngningar i ett internationellt sammanhang.

Till denna rapport finns följande bilagor :

- Bilaga 1 Rådets slutsatser om kommissionens första rapport.
- Bilaga 2 Europaparlamentets resolution som svar på den första rapporten.
- Bilaga 3 Undertecknande, ratifikation och genomförande av Wien- och Strasbourgkonventionen.
- Bilaga 4 Tabell över straffbara handlingar som omfattas av medlemsstaternas lagstiftning mot penningtvätt.
- Bilaga 5 Åtgärds punkt 26 i rapporten om organiserad brottslighet överlämnad till och godkänd av Europeiska rådet i Amsterdam.
- Bilaga 6 Icke-finansiella verksamheter som omfattas av medlemsstaternas lagstiftning mot penningtvätt.
- Bilaga 7 Slutsatser från Egmontgruppen beträffande möjligheterna till samarbete mellan medlemsstaternas finansiella underrättelseenheter.
- Bilaga 8 Uppgifter om rapporter över misstänkta transaktioner.
- Bilaga 9 Resultat från rapporteringssystemet, åtal och domar.

II EUROPEISKA UNIONENS ANSTRÄNGNINGAR att BEKÄMPA PENNINGTVÄTT i ett GLOBALT SAMMANHANG

1. Allmänt

Narkotikahandeln och den organiserade brottsligheten har en mycket internationell karaktär och tar ingen hänsyn till gränser. Likaså är tvätt av vinningen från grov brottslighet i ökande grad ett internationellt fenomen, där tvättarna är beredda att utnyttja möjligheter och svagheter i ländernas försvar överallt i världen. Kampen mot penningtvätt måste ses i ett globalt sammanhang. Europeiska unionens länder kan införa hur sofistikerade och långt utvecklade system som helst men dessa kan enkelt undermineras av andra länders obefintliga eller bristande försvar. Det är därför absolut nödvändigt att budskapet om kampen mot penningtvätt förs vidare och uppmärksammas i alla världens länder.

Den internationella kampen mot penningtvätt leds av den internationella finansiella aktionsgruppen (Financial Action Task Force, FATF). Detta organ skapades av G7-toppmötet 1989 och har för närvarande 28 medlemmar – 26 länder som representerar huvuddelen av världens finansmarknader samt Europeiska kommissionen och Gulfens samarbetsråd (GCC). Alla de 15 EU-medlemsstaterna är medlemmar i FATF.

FATF antog sina 40 rekommendationer 1990 och uppdaterade dem 1996. Rekommendationerna är de åtgärder som FATF-medlemmarna har kommit överens om att genomföra och som alla länder har uppmanats att anta. De områden som omfattas av åtgärderna är straffrätt, säkerställandet av att lagarna efterlevs, det finansiella systemet och dess reglering och internationellt samarbete.

FATF har nu beslutat att dess arbete måste fortsätta efter det att dess nuvarande mandat löper ut i mitten av 1999. En av FATF:s huvuduppgifter under de närmaste åren kommer att vara att skapa ett världsomfattande nätverk för att sprida budskapet om kampen mot penningtvätt till alla delar av världen. FATF:s redogörelse för dess framtida arbete och uppdrag godkändes av FATF-ministrarna och kommissionsledamoten Mario Monti den 28 april 1998 och av G7/8-toppmötet den 15-17 maj 1998.

FN:s system spelar också en viktig roll i kampen mot penningtvätt. I oktober 1996 lanserade FN:s internationella narkotikakontrollprogram (United Nations International Drugs Control Programme, UNDCP) ett globalt program mot penningtvätt avsett att genomföras i samarbete med avdelningen för förebyggande av brott och straffrätt (Crime Prevention and Criminal Justice Division, CPCJD). På detta sätt utvidgar FN sitt arbete så att det sträcker sig längre än till att bekämpa endast sådan penningtvätt som berör vinningen från narkotikahandeln. UNDCP kommer nu att höra till FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott (United Nations Office of Drug Control and Crime Prevention, UNODCCP). Kampen mot penningtvätt kommer att bli en av de viktigaste punkterna på dagordningen vid det särskilda sammanträde om narkotika som FN:s generalförsamling skall hålla i New York i juni 1998.

2. Gemenskapsdirektivets roll

Gemenskapens penningtvättsdirektiv från 1991 var en milstolpe i den internationella kampen mot penningtvätt genom att direktivet gav en del av de 40 FATF-rekommendationerna avsedda att förebygga missbruk av det finansiella systemet laga kraft inom EU, och följaktligen även i huvuddelen av FATF-medlemsländerna.

I direktivet erkände man samtidigt på ett klart sätt problemets globala karaktär och hänvisade till de två viktigaste internationella konventionerna om penningtvätt. Den första är FN:s konvention mot olaglig handel med narkotika och psykotropa preparat, Wien 1988, från vilken direktivets definition av penningtvätt har hämtats. Den andra är Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott, Strasbourg, 1990. Ett av huvudsyftena med denna konvention är att underlätta och främja internationellt samarbete.

Två av FATF:s 40 rekommendationer behandlar undertecknande och ratifikation av dessa två internationella konventioner.

3. Genomförandet av Wien- och Strasbourgkonventionen i medlemsstaterna

Genom en till direktivet bifogad deklaration från ett möte mellan medlemsstaternas regeringsrepresentanter i rådet åtog sig medlemsstaterna att anta strafflagstiftning som gör att de kan uppfylla sina skyldigheter enligt Wien- och Strasbourgkonventionen.

Alla medlemsstater har nu undertecknat och ratificerat Wienkonventionen och genomförandet av de relevanta artiklarna gällande kampen mot penningtvätt har nu fullbordats.

Betydande framsteg har gjorts även i fråga om Strasbourgkonventionen. Den exakta situationen i fråga om undertecknande, ratifikation och genomförande av denna konvention beskrivs i bilaga 3. Alla medlemsstater har nu undertecknat konventionen och elva medlemsstater har även ratificerat den. Handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten³ överlämnades till och godkändes av Europeiska rådet i Amsterdam. Planen binder medlemsstaterna till att fullständigt ratificera detta (och andra) internationella instrument fram till slutet av 1998 eller att varje halvår överlämna en skriftlig rapport om de svårigheter som man stött på i samband med genomförandet.

4. Genomförandet av direktivet eller motsvarande normer i icke-medlemsländer

4.1. Länderna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

I enlighet med EES-avtalet gäller direktivet i Island, Liechtenstein och Norge. EFTA:s övervakningsmyndighet har utarbetat en parallell rapport om genomförandet i dessa länder.

³ EGT nr C 251, 15-8-1997, s. 1.

4.2. De central- och östeuropeiska länderna

Penningtvättsdirektivet är en väsentlig del av gemenskapens regelverk och alla ansökarländer måste genomföra det. Ansträngningarna att stödja dem i denna process utgör en del av strategin för att förbereda anslutningen av ansökarländerna.

Alla anslutningsavtal innehåller en artikel som förpliktar undertecknarna att bekämpa penningtvätt enligt gemenskapens normer och andra internationella normer, särskilt FATF-normerna.

Genom ett Phare-program för att bekämpa narkotika som omfattar flera länder ger kommissionen tekniskt bistånd till åtgärder för att bekämpa penningtvätt i 13 länder i Central- och Östeuropa.

Här bör även hänvisas till åtgärds punkt 3 i handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten som "uppmanar rådet och kommissionen att tillsammans med kandidatländerna i Central- och Östeuropa, inbegripet de baltiska staterna, fastställa en före anslutningen-pakt om samarbete mot brottsligheten".

4.3. De nya oberoende staterna

Partnerskaps- och samarbetsavtalen mellan EU och länderna i före detta Sovjetunionen fastställer att ömsesidigt samarbete skall etableras inom ett antal områden relaterade till rättsliga och inrikes frågor, bland annat penningtvätt. Som en följd av rådets beslut att öppna Tacis-programmet för sådana åtgärder är det sannolikt att tekniska biståndsprojekt inom detta område snart kommer att inledas i de centralasiatiska länderna.

4.4. De länder som hör till Europarådet men inte till FATF

Kommissionen ger ekonomiskt stöd till Europarådets gemensamma utvärderingsprojekt som är avsett att främja spridningen av de 40 FATF-rekommendationerna samt FATF-förfarandena för självbedömning och gemensam utvärdering till de 21 europeiska länder som inte tillhör FATF. Kommissionens bidrag skall hjälpa till att finansiera utvärderingen av Phare-länderna.

4.5. Västindien

I Västindien har kommissionen i samarbete med USA inlett ett betydande regionalt projekt för kontroll av penningtvätt. Projektet genomförs via den västindiska finansiella aktionsgruppen (Caribbean Financial Action Task Force, CFATF).

4.6 Andinska gemenskapen

I februari 1998 undertecknade de fem medlemsstaterna i Andinska gemenskapen (Bolivia, Colombia, Ecuador, Peru och Venezuela) och kommissionen ett finansieringsavtal om inrättandet av ett regionalt program för kampen mot narkotika, vilket också skulle omfatta bekämpande av penningtvätt.

4.7 Asien

I samband med uppföljningen av det första ASEM-toppmötet i mars 1996 kom de asiatiska och europeiska finansministrarna vid ett möte i Bangkok i september 1997 överens om att vidta konkreta åtgärder för att stärka samarbetet mellan EU och Asien i kampen mot penningtvätt. Förslag om hur denna överenskommelse skall genomföras lades fram för ASEM II-toppmötet, som hölls i London i april 1998, och toppmötet erkände att kampen mot penningtvätt påverkar insynen i de finansiella systemen och att ASEM-länderna måste samarbeta. I detta sammanhang pågår för närvarande inledande diskussioner med sekretariatet för Asien-Stillahavs-gruppen mot penningtvätt.

4.8. Andra icke-medlemsländer

Kommissionen strävar fortsättningsvis efter att få in en klausul mot penningtvätt i alla avtal, oavsett typ, som kommissionen sluter med icke-medlemsländer. Standardklausulen tar upp ansträngningar och samarbete för att förhindra penningtvätt och för att införa lämpliga normer för bekämpning av penningtvätt motsvarande de normer som har antagits i EU och i internationella forum såsom FATF.

III. DIREKTIVETS GENOMFÖRANDE I MEDLEMSSTATERNA

1. Den allmänna situationen

Alla medlemsstater har nu genomfört penningtvättsdirektivet och officiellt anmält sin genomförandelagstiftning till kommissionen. Arbetet med att granska delar av den genomförandelagstiftning eller kompletterande lagstiftning som nyligen har mottagits pågår fortfarande.

För närvarande pågår endast ett överträdelseförfarande enligt artikel 169 i EG-fördraget för underlåtelse att uppfylla direktivet. Ärendet gäller Österrike och berör särskilt den fortsatta förekomsten av anonyma sparkonton i landet. Kommissionen beslutade i oktober 1997 att föra ärendet vidare till EG-domstolen.

2. Förbudet mot penningtvätt

I artikel 2 i direktivet föreskrivs att tvättning av pengar skall vara förbjuden i alla medlemsstater.

Såsom framgår av redogörelsen i kommissionens första rapport kunde rådet inte komma överens om att i direktivet kräva kriminalisering av penningtvätt. Ett sådant åtagande gjordes dock i den deklaration som bifogades direktivet (om än utanför direktivets ram) och alla medlemsstater har i praktiken kriminaliserat penningtvätt.

I direktivet krävs endast förbud mot tvätt av vinning från narkotikabrott, enligt kravet i Wienkonventionen, men medlemsstaterna uppmanas samtidigt att tillämpa Strasbourgkonventionens synsätt, dvs. att bekämpa tvätt av vinning också från andra typer av brott (ofta kallade förbrott). FATF skärpte 1996 sina rekommendationer i frågan och fastslog att varje land bör utvidga kriminaliseringen av tvätt av vinning från narkotikabrott till att omfatta tvätt av vinning från grova brott. Detta skulle vara ett svar på dagens utveckling med en dramatisk ökning av organiserad brottslighet på andra områden än narkotika. Det skulle också vara ett tecken på att man insett att det skulle förbättra rapporteringen av misstänkta transaktioner och underlätta det internationella samarbetet mellan rättsliga och polisiära myndigheter i olika länder om definitionen av förbrott omfattade så många brott som möjligt.

Denna trend har varit mycket tydlig i EU-medlemsstaterna. I bilaga 4 ges en aktuell bild av de förbrott som omfattas av medlemsstaternas lagstiftning mot penningtvätt. Alla medlemsstater har utvidgat eller håller på (Luxemburg) att utvidga sin lagstiftning genom att kriminalisera tvätt av vinningen från många typer av grova brott. Europaparlamentets uppmaning till medlemsstaterna i punkt 5 i dess resolution har alltså redan fått respons.

Det här betyder också att kravet i åtgärds punkt 26 e i handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten, ett krav som går ut på att "rapporteringsplikten i artikel 6 i penningtvättsdirektivet bör utvidgas till samtliga brott som har samband med grov brottslighet", i hög grad redan har uppfyllts.

I detta sammanhang bör även konventionen om skydd av Europeiska gemenskapens finansiella intressen och de två protokollen till denna nämnas. Medlemsstaterna har åtagit sig att kriminalisera tvätt av vinning från bedrägerier och bestickning i den bemärkelse som avses i konventionen. Ett viktigt komplement till detta åtagande är att identifikations- och rapporteringsskyldigheten utvidgas även till denna verksamhet.

Medlemsstaterna har visserligen gjort framsteg i fråga om tillämpningsområdet för lagstiftningen mot penningtvätt, men frågan är ändå om det är godtagbart att direktivet, som är en av de grundläggande internationella texterna på detta område, så dåligt speglar dagens verklighet.

3. Direktivets räckvidd vad gäller den finansiella sektorns verksamhet

Direktivet omfattar kreditinstitut och finansiella institut i den mest omfattande bemärkelsen. Det betyder att praktiskt taget alla intermediärer inom den finansiella sektorn omfattas av direktivet.

3.1. Valutaväxlingsföretag

Man har fäst stor uppmärksamhet vid valutaväxlingsföretagens deltagande i penningtvättsprocessen. Dessa företag faller klart inom direktivets tillämpningsområde men är i flera medlemsstater inte föremål för ingående tillsyn, vilket konstaterades i den första rapporten. Mot bakgrund av att ett allt större antal av dessa företag har befunnits vara inblandade i penningtvätt har de i praktiskt taget alla medlemsstater nu blivit föremål för någon form av offentlig tillsyn.

För närvarande är det bara två medlemsstater, nämligen Danmark och Förenade kungariket, som inte ställer några särskilda krav på valutaväxlingsföretagen. Regeringen i Förenade kungariket har emellertid meddelat att den avser att ställa valutaväxlingsföretagen under tillsyn, och regeringen i Danmark har meddelat att den för närvarande granskar situationen. De övriga medlemsstaterna har antingen ett system för ingående kontroll eller krav på registrering och godkännande eller lämplighetstest för företagsledare och aktieägare. Valutaväxlingsföretagen omfattas dock i alla medlemsstater av lagstiftningen mot penningtvätt. Myndigheterna i Förenade kungariket och Danmark har trots avsaknaden av en särskild tillsyn fått ett bra gensvar från dessa företag när det gäller antalet rapporterade misstänkta transaktioner.

3.2. Övrig finansiell verksamhet

I parlamentets betänkande behandlas också övrig eventuellt oreglerad verksamhet såsom tjänster för överföring av pengar, leasing och factoring. Också dessa verksamheter faller inom penningtvättsdirektivets tillämpningsområde och medlemsstaterna skall se till att företag med sådan verksamhet respekterar kraven på identifikation av kunderna, registrering och rapportering av misstänkta transaktioner. Beträffande dessa förpliktelser uppmanade parlamentet kommissionen att överväga om och i vilken omfattning tillsynsbestämmelser kan inlemmas i direktivet.

Kommissionen framhåller att tillsynsfrågor inte nämns direkt i det nuvarande direktivet och att införandet av samordnade tillsynskrav alltid skulle stå i samband med kravet på att underlätta tillhandahållande av tjänster över nationsgränserna eller etablering i en annan medlemsstat. Vissa verksamheter förekommer inte i alla medlemsstater eller får bara utföras av andra reglerade institutioner. Den allmänna företagslagstiftningen kan också innehålla vissa skyddsåtgärder.

Om det visar sig att penningtvätt uppdagas i anslutning till någon oreglerad finansiell verksamhet förväntar sig kommissionen att medlemsstaterna vidtar lämpliga åtgärder, såsom de har gjort i fråga om valutaväxlingsföretagen. Detta krävs i direktivet och dessutom har alla medlemsstater godkänt FATF-rekommendation nr 8, där det fastställs att regeringarna skall se till att dessa [oreglerade] institutioner omfattas av samma lagstiftning mot penningtvätt eller förordningar som alla andra finansiella institut och att dessa lagar eller förordningar genomförs på ett effektivt sätt. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att ägna stor uppmärksamhet åt detta område. Kommissionen själv kommer att fortsätta att följa situationen noggrant, framför allt genom de årliga FAFT-rapporterna om penningtvätt (se punkt III.7 i denna rapport) och genom arbetet i kontaktkommittén.

4. Direktivets räckvidd vad gäller verksamhet utanför den finansiella sektorn

Enligt artikel 12 i direktivet skall medlemsstaterna "se till att bestämmelserna i detta direktiv utvidgas, helt eller delvis, till att omfatta andra yrkesgrupper och företagskategorier än kreditinstitut och finansiella institut som avses i artikel 1, då den verksamhet som bedrivs är särskilt ägnad att utnyttjas för tvättning av pengar".

I den första rapporten konstaterades att denna artikel ålägger medlemsstaterna en förpliktelse, men genom att artikeln är så allmänt formulerad kan medlemsstaterna i hög grad tillämpa direktivet efter eget gottfinnande.

För att så långt som möjligt samordna tillämpningen av denna bestämmelse ges direktivets kontaktkommitté genom artikel 13 d i uppgift att undersöka "om en viss yrkesgrupp eller företagskategori bör omfattas av artikel 12, när det klarlagts att en sådan yrkesgrupp eller företagskategori har utnyttjats i en medlemsstat för tvättning av pengar".

Kontaktkommittén har redan någon tid varit engagerad i denna uppgift men har än så länge inte slutgiltigt kommit överens om ett formellt yttrande om hur artikel 12 skall tillämpas. Den viktigaste olösta punkten är de förpliktelser som skall gälla för vissa yrken, särskilt de juridiska yrkena.

Denna känslighet var uppenbar redan i rådets slutsatser om kommissionens första rapport när rådet uppmanade till en mer samordnad tillämpning av direktivet, särskilt avseende yrkesgrupper och företagskategorier som omfattas av direktivets bestämmelser, *med beaktande av de juridiska yrkenas särställning*.

I punkt 4 i Europaparlamentets resolution anmodas kommissionen att, med hänsyn till kontaktkommitténs förarbeten, lägga fram ett förslag till översyn av det föreliggande direktivet varigenom de yrkesgrupper och företagskategorier som är eller som kan bli involverade i verksamhet eller förfaranden som gäller tvättning av pengar inbegrips direkt i direktivets tillämpningsområde.

Kontaktkommitténs arbete inom detta område har resulterat i följande preliminära slutsatser :

- Vid alla beslut om att införliva ett yrke i tillämpningsområdet för en enskild medlemsstats lagstiftning bör man se till att det finns en balans mellan den börda som åläggs och den verkliga risken för penningtvätt.
- Det är oförenligt med andan i direktivet om inte alla yrken där verksamheten utsätts för likartade risker för penningtvätt också omfattas av likartade kontroller.
- Medlemsstaterna bör noggrant överväga om vissa yrken i respektive stat medför en påvisbar risk för penningtvätt. Om så är fallet bör man se till att de berörda yrkena omfattas av vissa delar av den lagstiftning som genomför direktivet i de fall där detta kan antas vara verkningsfullt.
- Sådana yrkesverksamheter är spelbranschen, som omfattar kasinon, vadförmedlare och lotterier, och handeln med värdefulla objekt. Åt sådan handel ägnar sig fastighetsmäklare och juvelerare, värdemetalls- och ädelstenshandlare, konst- och antikhandlare, auktionskammare samt mynt- och frimärkshandlare.

- Till de bestämmelser som skulle kunna införas hör krav på identifikation när en betalning som överstiger ett visst belopp görs med kontanter eller andra nominella betalningsmedel, krav på registrering och en eventuell förpliktelse att rapportera misstänkta transaktioner. För att sådana krav skall vara meningsfulla måste man också införa de förfaranden som krävs för att genomdriva dem.
- Vad beträffar yrkena har huvuddelen av delegationerna kommit överens om den allmänna principen att de juridiska yrkena kan omfattas av penningtvätsbestämmelserna när verksamheten innebär något slag av finansiella tjänster i samband med finansiella transaktioner. Likaså har de kommit överens om att noggrant överväga behovet av att låta bestämmelserna om penningtvätt omfatta jurister och notarier med beaktande av deras ställning och deras faktiska verksamhet.
- Ett antal delegationer ansåg sig inte kunna göra någon åtskillnad mellan de olika tjänster som jurister kan erbjuda sina klienter och påpekade att jurister (och personer med andra yrken) i deras länder är skyldiga att iaktta diskretion och har absolut tystnadsplikt när det gäller klienterna. Vissa medlemsstater påpekade också att de vill undersöka självregleringens alla möjligheter innan de överväger att göra lagstiftningen mot penningtvätt tillämplig på de juridiska yrkena.

Detta är det aktuella läget för denna diskussionsfråga i kontaktkommittén.

Frågan om tillämpning av lagstiftningen mot penningtvätt på yrken och verksamhet utanför den finansiella sektorn har även diskuterats i andra forum. Slutsatserna från Europeiska rådet i Dublin i december 1996 innehåller ett åtagande om ett fullständigt genomförande av direktivet om penningtvätt och om en eventuell utvidgning av det till andra relevanta yrkeskategorier och organ som traditionellt sett inte tillhör den finansiella sektorn. Vid Europeiska rådet i Dublin inrättades också högnivågruppen om organiserad brottslighet med uppdrag att utarbeta en omfattande handlingsplan som innehåller specifika rekommendationer och realistiska tidtabeller för arbetet. Gruppens handlingsplan godkändes vid Europeiska rådet i Amsterdam i juni 1997. Åtgärds punkt 26 handlar till stor del om åtgärder för bekämpning av penningtvätt (se bilaga 5) och i punkt 26 e konstateras att rapporteringsplikten i artikel 6 i penningtvätsdirektivet bör utökas till personer och yrken andra än de finansiella institut som omnämns i direktivet. Detta mål bör uppnås i slutet av 1998.

Vid sitt möte den 11 december 1997 fortsatte kontaktkommittén diskussionen om tillämpningen av direktivet på känsliga yrken utanför den finansiella sektorn och utgick då främst från handlingsplanen. Kommissionen konstaterade att handlingsplanen innehåller ambitiösa och långtgående rekommendationer på detta område, vilka har godkänts på högsta politiska nivå.

Diskussionen rörde främst olika yrken, särskilt de juridiska. Kommissionen undersökte på nytt tillsammans med medlemsstaterna om man skulle kunna skilja mellan den del av juristers verksamhet som inbegriper rådgivning, försvar och processer och den del som utgörs av mindre känslig affärsverksamhet.

När det gäller dessa yrken innehåller handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten en åtgärds punkt som kan ha betydelse för att förebygga att de tjänster som tillhandahålls av personer med dessa yrken missbrukas för penningtvättsändamål. I åtgärds punkt 12 sägs att man bör utveckla åtgärder som skyddar vissa känsliga yrken från att påverkas av organiserad brottslighet, till exempel genom att införa en uppförandekodex. I punkten sägs också att man bör genomföra en undersökning och föreslå specifika åtgärder, inbegripet lagstiftning, för att hindra att notarier, advokater, personer med redovisningsuppgifter och revisorer utnyttjas av eller blir inblandade i organiserad brottslighet och för att garantera att deras yrkesorganisationer är med om att inrätta och genomdriva sådana uppförandekodexar på europeisk nivå. En eventuell gemensam åtgärd planeras till mitten av 1999.

Bilaga 6 innehåller en redogörelse för den aktuella situationen när det gäller i vilken omfattning medlemsstaternas lagstiftning mot penningtvätt omfattar även yrken utanför den finansiella sektorn. Av redogörelsen framgår att stora framsteg har gjorts sedan kommissionens första rapport. Dessutom har ett antal medlemsstater planer på att ytterligare utvidga lagstiftningens tillämpningsområde. Det finns dock fortfarande avsevärda skillnader mellan staterna vad beträffar tillämpningsområdet.

Mot bakgrund av dessa skillnader och, som FATF konstaterat, mot bakgrund av att penningtvättsverksamheten flyttat från den traditionella finansiella sektorn till yrken och företag utanför denna sektor, skulle det synas märkligt om kommissionen inom sitt behörighetsområde inte hade samma ambitionsnivå som handlingsplanen.

5. Kundidentifikation vid anonyma transaktioner

Enligt artikel 3 i direktivet skall banker och finansiella institut kräva att kunderna styrker sin identitet, hålla lämpliga register och vidta skäliga åtgärder för att försöka identifiera dem för vars räkning någon annan uppträder.

I sitt betänkande uttryckte parlamentet sin oro angående försvagningen av kundidentifikationskraven, särskilt i anslutning till s.k. telebanker.

Kontaktkommittén har diskuterat problemet med anonyma transaktioner vid ett antal tillfällen och har kommit överens om ett antal principer som skall tillämpas för att garantera adekvat identifikation av kunderna.

Kundidentifikationsområdet som helhet har också granskats av FATF som i bilagan till sin årsrapport 1996–97 utvärderade de åtgärder som FATF-medlemmarna vidtagit i fråga om identifikation. Slutsatsen var att FATF-medlemmarnas identifikationssystem som helhet anses vara tillfredsställande. FATF konstaterade också att denna fråga måste granskas kontinuerligt, särskilt utvecklingen av elektroniska transaktioner och finansiella tjänster genom ny teknik.

Kommissionen delar dessa slutsatser.

6. Samarbete mellan myndigheter som berörs av penningtvätt

Denna fråga, som är av väsentlig vikt för att kampen mot penningtvätt skall vara framgångsrik både inom EU och internationellt, togs upp av både rådet och parlamentet.

I direktivets artikel 6 hänvisar man till "de myndigheter som har att bekämpa tvättning av pengar". Dessa myndigheter definieras inte närmare i direktivet och i motsats till andra direktiv inom den finansiella sektorn innehåller penningtvättsdirektivet inte heller specifika bestämmelser om samarbete över nationsgränserna mellan sådana myndigheter.

I kommissionens första rapport konstaterades att man i direktivet inte har försökt att harmonisera de berörda aspekterna i säkerställandet av att lagarna efterlevs, bland annat karaktären hos och organisationen av de myndigheter som skall ta emot rapporterna om misstänkta transaktioner, de förfaranden som skall följas efter det att informationen har överlämnats och utbyte av information med andra nationella och utländska myndigheter.

I den första rapporten konstaterades dock att en tillbörlig samordning av dessa och andra frågor kring säkerställandet av att lagarna efterlevs skulle bidra till att effektivisera framför allt rapporteringssystemet, men även systemet för bekämpning av penningtvätt som helhet.

Ett första påpekande som måste göras är att ett fullt genomförande av Europarådets Strasbourgkonvention i alla medlemsstater skulle ge en förbättrad grund för internationellt samarbete. Såsom ovan indikeras (se punkt II.3) verkar det finnas en sann politisk vilja att uppnå detta mål så snabbt som möjligt.

Eventuellt är dock inte ens detta tillräckligt. Artikel 18 i Strasbourgkonventionen ger fortfarande möjlighet att neka till samarbete på flera olika grunder.

Olika ansträngningar pågår redan för att förbättra särskilt informationsutbytet.

6.1. Informationsutbyte och samarbete mellan organ som inrättats för att ta emot rapporter om misstänkta transaktioner

I artikel 6 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna måste utse en eller flera myndigheter som har att ta emot rapporter om misstänkta transaktioner. För dessa organ används på engelska ofta benämningen Financial Intelligence Unit (FIU), dvs. "finansiell underrättelseenhet".

Direktivet specificerar inte vilken form dessa organ skall ha och, i motsats till annan gemenskapslagstiftning om finansiella tjänster, innehåller direktivet inga bestämmelser om tystnadsplikt och informationsutbyte. Mot bakgrund av de finansiella underrättelseenheternas skilda ställning och roll i de olika medlemsstaterna (se nedan) vore det nu ytterst svårt att helt samordna denna del av kampen mot penningtvätt enligt EU-lagstiftningens första pelare. Med tanke på hur viktig denna fråga är skulle direktivet kanske kunna innehålla vissa bestämmelser om relationerna mellan de administrativa finansiella underrättelseenheterna och samtidigt uppmuntra till samarbete med och mellan finansiella underrättelseenheter av annat slag.

I juni 1995 organiserade Financial Crimes Enforcement Network i USA (Fincen) och Cellule de traitement des informations financières i Belgien (CTIF) det första internationella mötet mellan finansiella underrättelseenheter i Egmont Palace i Bryssel. Denna Egmontgrupp har nu sammanträtt vid fem tillfällen, har blivit ett äkta internationellt forum och har, även om gruppen inte har någon officiell status, blivit en viktig del av den internationella kampen mot penningtvätt.

Egmontgruppens allmänna mål kan sammanfattas på följande sätt⁴ :

- Etablera en lista över alla finansiella underrättelseenheter.
- Ordna sammanträden för att diskutera praktiska problem.
- Dela med sig av gruppens erfarenheter för att bistå länder som överväger att inrätta eller håller på att inrätta en finansiell underrättelseenhet.
- Uppmuntra och underlätta internationellt samarbete och informationsutbyte mellan olika finansiella underrättelseenheter.

Över 30 länder från Europa, Nord- och Sydamerika, Asien och Australasien har deltagit i Egmontgruppens arbete. Ett antal internationella organisationer har deltagit som observatörer. Gruppen har tre arbetsgrupper, vars arbetsfält omfattar juridiska hinder, kommunikationssätt och utbildning.

Den juridiska arbetsgruppen har gjort ett utkast till samarbetsavtal eller samförståndsavtal. Genom ett frågeformulär har arbetsgruppen även strävat efter att inventera såväl möjligheterna till som villkoren och begränsningarna för samarbete mellan de berörda finansiella underrättelseenheterna i de deltagande länderna.

Det huvudsakliga hindret har visat sig vara de finansiella underrättelseenheternas olika karaktär i olika länder. Enheterna kan delas in i tre huvudkategorier : administrativa myndigheter, förmedlande myndigheter och polisiära eller rättsliga myndigheter. I vissa fall består myndigheten av både polisiära och rättsliga myndigheter och i andra fall är den exakta ställningen oklar.

I de enskilda medlemsstaterna är kategorierna följande (källa: Egmontgruppens internationella samarbetsenkät) :

- Förmedlande organ : Belgien, Finland (FSA), Frankrike, Grekland, Italien, Nederländerna, Spanien.
- Polisiär myndighet : Österrike, Finland (MLID), Tyskland, Irland, Sverige, Förenade kungariket.
- Rättslig myndighet : Luxemburg, Portugal.
- Blandad polisiär/rättslig myndighet : Danmark.

⁴ Information grundad på CTIF-årsrapporten 1995-96.

Problem med samarbete och informationsutbyte kan uppstå och uppstår på grund av de finansiella underrättelseenheternas olika rättsliga karaktär. Detta är inte alltid ett oöverstigligt hinder eftersom det finns vissa bilaterala samarbetsavtal även i fall där de finansiella underrättelseenheterna har olika karaktär (t.ex. för samarbete mellan en förvaltning och polisen). Vissa medlemsstater är dock idag förhindrade att sluta sådana avtal eftersom deras lagstiftning föreskriver att polisen enbart får samarbeta med polisen i andra länder med hjälp av redan befintliga kanaler.

Bilaterala avtal är hur som helst inte den idealiska lösningen och ett multilateralt synsätt, kanske grundat på en EU-konvention eller en internationell konvention, vore att föredra. Det är uppenbart att en lösning av informationsflödesproblemen mellan de finansiella underrättelseenheterna skulle göra de internationella ansträngningarna för att bekämpa penningtvätt mycket effektivare.

I bilaga 7 anges de gällande slutsatserna från den juridiska Egmontarbetsgruppen i fråga om de allmänna möjligheterna till bilaterala avtal och direkt informationsutbyte mellan EU-medlemsstaterna.

Ett annat problem som påverkar informationsflödet i många medlemsstater är den speciella karaktären hos och behandlingen av den information som de finansiella underrättelseenheterna får genom de finansiella institutionernas rapporter över misstänkta transaktioner. Denna information är ofta sekretessbelagd (utan tvivel för att vinna den finansiella sektorns förtroende) och man har fastslagit att informationen inte automatiskt skall cirkulera i de traditionella polisiära och rättsliga kretsarna. De finansiella underrättelseenheterna filtrerar ofta informationen och gör en inledande analys innan den överlämnas till dessa kretsar. Det organ som filtrerar informationen kan ingå i polismyndigheten, men vara avskilt från den övriga verksamheten.

6.2. Utbyte av penningtvättsinformation efter det att den har gjorts tillgänglig för polisiära och rättsliga myndigheter

Det är nödvändigt att denna filterfunktion hålls i åtanke vid den genomförbarhetsstudie som för närvarande görs i anslutning till den tredje pelaren gällande ett EU-omfattande datoriserat informationsutbytessystem som kunde utnyttjas för undersökningsändamål i fråga om information om penningtvättsrelaterade transaktioner. Projektet har diskuterats i flera organ för den tredje pelaren och särskilt i arbetsgruppen om narkotika och organiserad brottslighet. Informationen i fråga skulle redan ha passerat filtret och vara tillgänglig för och användas av de myndigheter som övervakar att lagstiftningen efterlevs. Åtagandet att genomföra detta bekräftas i åtgärds punkt 26 a i handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten (se bilaga 5). Systemet skulle beakta de möjligheter som erbjuds av EDU/Europol och skulle vara till stor hjälp för polisen i dess arbete med att bekämpa penningtvätt. Det är dock osannolikt att systemet skulle fylla behovet av utökat samarbete och informationsutbyte mellan de finansiella underrättelseenheterna.

I det andra protokollet till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁵ ges en rättslig grund för utbyte av information. I artikel 7 i protokollet föreskrivs att medlemsstaterna och kommissionen skall samarbeta med varandra i kampen mot tvätt av vinning från bedrägeri eller korruption riktad mot gemenskapens finansiella intressen. I detta syfte får de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna utbyta information med kommissionen för att underlätta fastställande av fakta och för att säkerställa effektiva rättsliga åtgärder mot penningtvätt.

7. Tekniker för penningtvätt (typologier)

I punkt 3 i parlamentets resolution uppmanas kommissionen att rapportera om nya former av penningtvätt som uppkommer då affärer och penningtransaktioner utförs på nya sätt och lägga fram lämpliga förslag till hur dessa nya former av penningtvätt kan bekämpas.

Europeiska kommissionen har inte själv direkt sakkunskap om de olika tekniker som används för penningtvätt eller om utvecklingen vad gäller de metoder som används av kriminella element. Kommissionen följer dock andra organs arbete och rapporter noggrant.

I 1997 års World Drug Report från FN:s program för narkotikakontroll⁶ finns ett intressant avsnitt om penningtvätt och en beskrivning av de olika tekniker som för närvarande används.

De mest användbara regelbundna publikationerna om penningtvättstekniker är FATF:s årliga rapporter om penningtvättstypologier. Dessa rapporter finns som bilaga till FATF:s årsrapporter och är allmänt tillgängliga via FATF:s hemsida på <http://www.oecd.org/fatf/>.

I slutet av 1996-97 års FATF-rapport konstateras beträffande penningtvättstekniker att den tydligaste trenden är penningtvättarnas ständigt ökande användning av andra finansiella institutioner än banker och av icke-finansiella affärsverksamheter i anslutning till banker. Detta anses återspegla en situation där bankerna i högre grad iakttar åtgärderna mot penningtvätt. De traditionella metoderna är fortfarande de populäraste, vilket bevisas av den ökade smugglingen av kontanter över nationsgränserna och uppdelning av kontantdepositioner i små satser (s.k. smurfing) åtföljt av telegrafiska överföringar till andra jurisdiktioner. Inom den del av den finansiella sektorn som inte utgörs av banker är det oftast nämnda hotet användningen av valutaväxlingsföretag och penningöverföringsföretag för att dölja ett brottsligt ursprung. Många penningtvättare får hjälp av professionella bulvaner som på olika sätt hjälper till att maskera ursprunget och ägarförhållandena för brottsligt förvärvade medel. Att använda skalbolag, i regel etablerade i "offshore"-jurisdiktioner, är den vanligaste tekniken. Det är även populärt med konton som innehas av vänner och släktingar.

⁵ EGT nr C 221, 19-7-1997, s. 12.

⁶ Oxford University Press 1997 ISBN 0-19-829299-6.

I en bilaga till samma typologirapport från FATF behandlas frågor i anslutning till nya betalningstekniker. FATF har ställt sig i täten genom att erbjuda ett forum för att samordna och underlätta kommunikationen mellan den bransch som arbetar med elektroniska pengar och de gemenskaper som säkerställer att lagarna efterlevs eller stiftar lagar samt berörda internationella organisationer.

Det största bekymret är möjligheten att på ett enklare sätt överföra större penningbelopp, eventuellt anonymt eller utan att det finns en verifieringskedja.

Den allmänna uppfattningen hos penningtvättsexperter verkar vara att detta problem inte är aktuellt just nu, utan kommer att aktualiseras i en nära framtid.

FATF konstaterar att elektroniska pengar (e-pengar) kan göra det enklare för brottslingar att dölja pengarnas ursprung och att flytta dessa pengar utan upptäckt. Man kan också vara säker på att om de nya systemen utvecklas i riktningar som passar brottslingarnas behov bättre än de nuvarande betalningssystemen, så kommer brottslingarna också att använda dem.

I punkt 5 i handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten fastställs att man bör genomföra en pelarövergripande studie av högteknologisk brottslighet. Där konstateras också att man bör fästa uppmärksamhet både vid olagliga användningsområden (t.ex. att kriminella organisationer använder dessa tekniker för att underlätta sin verksamhet) och vid olagligt innehåll.

Kommissionen fortsätter att noggrant följa de nya teknikernas utveckling.

8. Penningtvätt och övergången till euro

Den fysiska övergången till euro från och med den 1 januari 2002 kommer att bli en mycket omfattande procedur. Ju kortare övergångsperioden blir, desto större blir trycket på det finansiella systemet.

Det kommer sannolikt att dyka upp stora belopp i dolda kontanter som innehas av personer utan bankkonton. Dessa personer kommer att vara okända för bankerna när de kommer för att växla sina pengar. Det finns farhågor om att även pengar från kriminell verksamhet kommer att dyka upp, antingen för att sättas in på befintliga bankkonton eller för att "förtvättas" (växling av begagnade sedlar i små valörer till nya sedlar i större valörer).

Kommissionen har ända från början poängterat att försvaret mot penningtvätt inte får försvagas i samband med övergången till den gemensamma valutan. Detta gäller utan tvekan öppnandet av nya bankkonton och transaktioner över tröskelvärde på 15 000 ecu. Det kommer emellertid att bli svårare för bankerna att identifiera misstänkta transaktioner under detta tröskelvärde, eftersom de kommer att utsättas för ett mycket hårt tryck och eftersom det kommer att dyka upp många okända kunder vid bankluckorna.

Inom kontaktkommittén om penningtvätt har man kommit överens om att undersöka denna fråga ingående för att se om det kommer att behövas ytterligare skyddsåtgärder och om dessa skulle vara genomförbara. Diskussioner med banksektorn kommer också att bli nödvändiga.

9. De makroekonomiska följderna av penningtvätt

I punkt 15 i parlamentets resolution uppmanas kommissionen att lägga fram en rapport om möjliga valutaeffekter och andra makroekonomiska effekter av penningtvätt.

Kommissionen har inte själv gjort någon forskning inom detta område och har inte heller resurser till det. Det enda organ som har arbetat med detta intressanta men ytterst komplexa område verkar vara Internationella valutafonden (IMF).

Också FATF har i sin begränsade undersökning av frågan litat på att IMF skall inleda en diskussion. IMF lade fram ett tjänstemannautlåtande om ämnet vid FATF:s plenum i juni 1996. IMF har även gett ut två arbetsdokument⁷.

Innehållet nedan grundar sig i hög grad på en granskning av dessa två dokument som offentliggjordes den 29 juli 1996 i IMF Survey.

En slutsats är att omfattningen, även om den är svår att mäta, av de berörda beloppen och den brottsliga verksamhet som genererar [kriminella] inkomster har följder för både den nationella och internationella fördelningen av resurser och den makroekonomiska stabiliteten.

IMF rapporterar dock att, även om det för närvarande inte finns någon teoretisk litteratur om de makroekonomiska följderna av penningtvätt, den indirekta makrobaserade empiriska forskningen och därtill relaterade studier av brott och svart ekonomi indikerar, när de betraktas tillsammans med penningtvättens genomsyrande roll inom illegal verksamhet, att tvättningen av pengar kan vara tillräckligt utbredd för att utöva en självständig inverkan på makroekonomin.

Den vanliga grundtanken i den tillgängliga forskningen är att om brott, underjordisk verksamhet och därmed förknippad penningtvätt förekommer i tillräckligt stor skala måste detta beaktas av de politiskt ansvariga.

Penningtvättarna är i regel inte ute efter största möjliga avkastning på de pengar som tvättas, utan de vill ha en plats eller en investering med vars hjälp de på enklaste möjliga sätt kan återanvända sina pengar – även om detta förutsätter godtagandet av en lägre avkastning. Dessa kapitalrörelser kan mycket väl vara i motsatta riktningar jämfört med det som kan förväntas på grundval av ekonomiska grundsatser. Pengarna kan därför röra sig från länder med en fast ekonomisk politik och verksamheter med hög avkastning till länder med en svagare ekonomisk politik och verksamheter med lägre avkastning. På grund av penningtvätt tenderar världens kapital därför att investeras mindre optimalt än om penningtvätt inte förekom. Som en följd av sådana ologiska kapitalrörelser kan det bland de politiskt ansvariga uppstå förvirring om vilken politik man bör tillämpa, vilket kan leda till att de bemöter problemet på ett olämpligt sätt. En förskjutning i den synliga efterfrågan på pengar – på grund av penningtvätt som inte syns i några som helst data – kan t.ex. påverka stabiliteten hos räntesatser och valutakurser.

⁷ "Penningtvätt och det internationella finansiella systemet" (Money laundering and the international financial system) av Vito Tanzi, arbetsdokument nr 96/55 och "Makroekonomiska följder av penningtvätt" (Macroeconomic implications of money laundering) av Peter J. Quirk, arbetsdokument nr 96/66.

På nationell nivå kan stora finansiella flöden i anslutning till penningtvätt därför påverka sådana variabler, som valutakurser och räntesatser. På internationell nivå kan kapitalrörelser som härrör från penningtvätt – särskilt när de ses som tillfälliga – ha en destabiliserande effekt på grund av de globala finansmarknadernas integrerade karaktär. Finansiella svårigheter som härrör från ett visst centrum kan enkelt sprida sig till andra centrum och på så sätt omvandla ett nationellt problem till ett problem som omfattar hela systemet.

I båda arbetsdokumenten betonar man att utvecklandet av effektiva och stabila kapitalmarknader förutsätter att deltagarna har fullt förtroende för dem. Om marknaderna blir nedsmutsade av pengar som kontrolleras av kriminella element reagerar de mer dramatiskt på rykten och falsk statistik och genererar på så sätt större instabilitet.

Öppna och sunda finansiella marknader är grundläggande inslag i effektivt fungerande ekonomier, och penningtvätt kan hota båda egenskaperna. Pengar som skaffats genom brott kan korrumpera finansmarknadens tjänstemän och skadorna kan vara långvariga, eftersom marknadens trovärdighet kan förloras mycket snabbt men tar lång tid att bygga upp på nytt.

I sin presentation för FATF:s plenum summerade IMF de potentiella makroekonomiska konsekvenserna av penningtvätt i följande punkter :

- Ändringar i penningefterfrågan som verkar sakna samband med uppmätta ändringar i grundläggande faktorer.
- Instabila valutakurser och räntesatser på grund av oförutsedda överföringar av medel över nationsgränserna.
- Ökad osäkerhet när det gäller skulder och ökade risker för de finansiella institutens tillgångar, vilket skapar systemomfattande risker för den finansiella sektorns stabilitet och allmänt taget för utvecklingen på valutaområdet.
- Skadliga effekter på skatteindrivningen och fördelningen av offentliga utgifter på grund av felaktig rapportering när det gäller inkomster och välstånd.
- Spridning av negativa effekter till lagliga transaktioner på grund av att transaktionsparterna oroar sig för eventuell kriminell inblandning.
- Andra landsspecifika spridningseffekter eller uppblåsta priser på tillgångar på grund av förekomsten av "svarta pengar".

IMF konstaterade avslutningsvis att man avser att grundligt undersöka konsekvenserna av penningtvätt, särskilt i fråga om länder där en analys av penningtvätten är särskilt viktig för att man skall förstå det makroekonomiska beteendet (t.ex. i länder där man vet att det finns en omfattande narkotikaexport eller annan illegal export eller där svagheter i skattesystemet uppmuntrar till penningtvätt).

IMF är utan tvekan mest oroad över situationen i de länder där man är som mest engagerad. Man har insett att vissa länder är mer sårbara än andra. När denna punkt i parlamentets resolution diskuterades i kontaktkommittén (november 1996) konstaterade en delegation att de eventuella makroekonomiska effekterna av penningtvätt i ett större industrialiserat land sannolikt bara är marginella.

Även om detta synsätt inte föranledde protester ansåg kommittén att kommissionen åtminstone bör försöka följa det arbete som man i andra forum utför inom detta tekniska och specialisterriktade område. Kommissionen kommer att bemöda sig om detta.

10. Resultatet av ansträngningarna för att hindra penningtvätt

Parlamentet fäste vid sina diskussioner om kommissionens första rapport stor vikt vid att information insamlas om resultatet av de beaktansvärda ansträngningar som har gjorts för att bekämpa penningtvätt. I punkt 1 i parlamentets resolution förordas direktivets fullständiga genomförande och kommissionen anmodas att lägga fram en detaljerad rapport som visar antalet anmälda transaktioner, antalet konstaterade fall av penningtvätt, antalet dömda personer samt hur stora belopp som har beslagtogs.

Innan kommissionen rapporterar om sitt arbete med att ta fram den information som begärts av parlamentet vill den åter betona att direktivets syfte är att förebygga brott. Denna återspeglas i rubrikens formulering "förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar".

Idealet vore att potentiella penningtvättare skulle finna det finansiella systemet välförsvarat och därför avstå från att försöka använda det. Det finns vissa bevis på att så håller på att ske. Det ökande flödet av kontanter över nationsgränserna, sökandet efter tvättningsmöjligheter utanför den traditionella finansiella sektorn och de rapporterade ökningarna av penningtvättens faktiska kostnader tyder på vissa framgångar i fråga om att försvåra och fördyra den organiserade brottslighetens penningtvätt.

Kommissionen och medlemsstaterna anser därför att det skulle vara fel att bedöma resultatet av direktivet och ansträngningarna att bekämpa penningtvätt enbart på grundval av relativt grova statistiska mått.

Samtidigt bygger direktivets system på att den finansiella sektorn övervakar avvikande eller misstänkt beteende och att den är förpliktad att rapportera sådant beteende till myndigheterna. Den respons som erhållits i form av ett stort antal rapporter visar att man verkligen har ansträngt sig och är ett tecken på att systemet är effektivt. Den finansiella sektorn, särskilt banksektorn, har gjort betydande ansträngningar och satsat mycket pengar på att göra systemet effektivt. Dessa sektorer har själva begärt feedback som visar att deras ansträngningar är värda besväret och hjälper dem att vidareutveckla sina metoder.

I bilaga 8 anges antalet misstänkta transaktioner som har rapporterats till myndigheterna i medlemsstaterna. Även om man bör hålla i minnet att medlemsstaterna har olika regler för vem som har rapporteringsplikt och vilka typer av misstänkt brottsligt beteende (förbrott) som måste rapporteras, visar uppgifterna ändå att systemet för rapportering av misstänkta transaktioner verkar fungera rätt väl.

Däremot finns det för närvarande betydligt färre uppgifter om i vilken utsträckning rapporterna om misstänkta transaktioner lett till åtal, domar och till att pengar tagits i beslag.

Ett antal medlemsstater klassificerar inte penningtvätt som ett separat brott. I dessa länder behandlas penningtvätt som en form av häleri, vilket sannolikt utesluter insamling av separata uppgifter om fall av penningtvätt.

I andra fall fungerar den finansiella underrättelseenheten som ett filter som bara vidareförmedlar en del av de undersökta fallen till rättsliga eller polisiära myndigheter, vilket gör att kontakten med ett enskilt fall kan förloras. Det verkar som om de finansiella underrättelseenheterna inte alltid får detaljerad feedback från dessa myndigheter och att de därför har svårt att upprätthålla register över antalet rapporter som leder till åtal och dom.

Att många undersökningar och åtal tar så lång tid gör det också svårt att få uppgifter om resultat, särskilt om systemet för att hindra penningtvätt helt nyligen har tagits i bruk eller fortfarande är under utveckling. Dessutom har flera medlemsstater lämnat in sina uppgifter i en form som inte på ett enkelt sätt kan jämföras med uppgifterna som har erhållits från andra. Vissa medlemsstater hade uppenbara problem med att fylla i det relativt enkla frågeformulär som kommissionen sände ut och de mottagna uppgifterna gick inte alltid att summera i tabellform.

Bilaga 9 syftar till att ge en bild av vilket resultat systemet för rapportering av misstänkta transaktioner lett till och av antalet åtal eller fällande domar för penningtvätt i ett antal medlemsstater. Det står klart att vissa medlemsstater skulle behöva göra betydande ansträngningar för att få fram mer användbara siffror. I vissa medlemsstater finns för närvarande inte några uppgifter om åtal och domar för penningtvätt.

På samma sätt finns det än så länge relativt få uppgifter om hur stora belopp som har beslagtogs eller konfiskerats. Även här förekommer svårigheter med själva insamlingen av uppgifter. Fallen är långvariga och komplexa och beloppen kan förbli frysta för långa perioder innan de slutligt beslagtas eller i sista hand returneras. Det förefaller som om endast små summor konfiskeras och i vissa medlemsstater finns det tecken som tyder på att en stor del av de pengar som beslagtas eller fryses till slut måste återlämnas eller frisläppas.

Här följer några exempel på uppgifter som kommissionen erhållit. Sedan den belgiska finansiella underrättelseenheten inrättades i december 1993 har en summa av 3 116 miljoner belgiska franc konfiskerats efter avslöjanden till underrättelseenheten. Danmark rapporterar att cirka 50 miljoner danska kronor har konfiskerats, 18 miljoner danska kronor har återbetalats eller betalats som skadestånd och 12 miljoner danska kronor har utdömts som tilläggsböter. Irland rapporterar att 15 500 irländska pund har beslagtogs. I Italien har följande belopp beslagtogs (inte konfiskerats) enligt siffrorna från 1996: 3 002 miljoner italienska lire enligt artikel 648 a i strafflagen (penningtvätt) och 68 631 miljoner italienska lire enligt artikel 648 b (användning av pengar, varor eller tillgångar med olagligt ursprung). I Förenade kungariket konfiskerades nästan 10,5 miljoner brittiska pund år 1996. Luxemburg har beslagtogs över 300 miljoner luxemburgska franc i anslutning till de fall där åtal har väckts och har också konfiskerat cirka 200 000 D-mark på order från tyska domstolar. Domen i Portugal resulterade i konfiskering av 2,5 miljoner portugisiska escudos och undersökningar pågår om nästan 1 800 miljoner portugisiska escudos i kontanter och egendom. Sverige rapporterar att sammanlagt 124 miljoner kronor beslagtogs eller säkrades på annat sätt under 1996-1997.

Kommissionen gör inte gällande att den mängd uppgifter som i detta skede kan överlämnas till rådet och parlamentet är tillfredsställande. Kommissionen kommer att fortsätta arbetet i kontaktkommittén tillsammans med medlemsstaterna för att förbättra situationen, men den är fullt medveten om att det inte kommer att bli lätt. Det kommer utan tvekan att bli nödvändigt att med stöd av den tredje pelaren ta med rättsliga och polisiära myndigheter och EDU/Europol i arbetet.

Det är också möjligt att det europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk kan komma att delta, åtminstone på medellång eller lång sikt. I punkt 5, bilaga A i rådets förordning (EG) 302/93 anges att insamling av information om penningtvätt ingår i det femte område som centrumet skall prioritera i sitt arbete.

IV. SLUTSATSER

Denna andra rapport från kommissionen till rådet och parlamentet om genomförandet av penningtvättsdirektivet från 1991 bekräftar att direktivet har genomförts samvetsgrant i alla medlemsstater.

Europeiska unionens medlemsstater fortsätter därmed att demonstrera sin vilja att bekämpa penningtvätt och utgöra ett gott exempel för sina europeiska grannar och för mer avlägsna länder.

Problemet globala natur och behovet av en global respons återspeglas i medlemsstaternas och kommissionens fortsatta stöd till FATF och i det tekniska bistånd som via Phare ges för kampen mot penningtvätt i Västindien och andra regioner.

Detta återspeglar insikten om att Europeiska unionens försvar mot penningtvätt, hur strikt det än är, enkelt kan äventyras genom svagheter på annat håll.

Medlemsstaterna har dock inte begränsat sig till att bara genomföra direktivet i sin lagstiftning. Även bortsett från aspekter som hör till den tredje pelaren är medlemsstaternas villighet att föra lagstiftningen längre än vad direktivet kräver ett bevis på att de till fullo har insett den långsiktiga och föränderliga karaktären hos det hot som penningtvätten innebär och att ansträngningarna för att bekämpa detta hot måste vara av samma karaktär.

Att hotet hela tiden förändras innebär att penningtvättsdirektivet från år 1991 i vissa aspekter riskerar att bli förlegat, vilket självfallet väcker frågan om huruvida direktivet bör uppdateras.

Den första frågan som i detta sammanhang behöver begrundas är förbudet mot penningtvätt. Är det, som man frågar sig i de uppdaterade FATF-rekommendationerna, nödvändigt att utvidga definitionen av penningtvätt från tvätt av vinning från narkotikabrott till tvätt av vinning från grova brott? Såsom framgår av bilaga 4 har alla medlemsstater redan gjort betydande framsteg i denna riktning.

Om direktivet å andra sidan skulle ändras till att omfatta andra förbrott skulle detta åter väcka frågan om förbud eller kriminalisering. Flera medlemsstater motsätter sig fortfarande kriminalisering genom direktivet, vilket innebär att ett mer omfattande förbud tycks vara det bästa alternativet. Med tanke på att det utan tvekan är svårt att komma överens om en definition av begreppet "grovt brott" är det mest sannolika att även ett ändrat direktiv skulle lämna plats för skillnader i tillämpningsområde mellan medlemsstaterna och att det inte går att uppnå full harmonisering inom detta område.

Trots detta anser kommissionen att behovet av att hålla detta viktiga instrument aktuellt är ett starkt argument för att utöka antalet förbrott som omfattas av direktivet.

Vad beträffar de verksamheter som faller inom direktivets tillämpningsområde är det ingen tvekan om att direktivet har en omfattande räckvidd när det gäller den finansiella sektorn.

Å andra sidan är många verksamheter och yrken utanför den finansiella sektorn redan sårbara eller potentiellt sårbara för penningtvätt. Situationen förändras ständigt i och med att penningtvättarna söker nya öppningar.

Artikel 12 i direktivet från 1991 visar att medlemsstaterna redan då var medvetna om farorna. De åtog sig att tillämpa direktivets bestämmelser på tillbörligt sätt när det gällde sådan verksamhet utanför den finansiella sektorn som var förknippad med en verklig risk för penningtvätt.

Bilaga 6 visar att medlemsstaterna i hög grad har varit beredda att i ett ökande antal fall omsätta detta åtagande i praktiken allt eftersom de får större erfarenhet av att bekämpa penningtvätt.

När EU-medlemsstaternas statsöverhuvuden eller regeringar i juni 1997 antog handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten, efter det att rådet (rättsliga och inrikes frågor) godkände planen, innebär detta att de gav sitt stöd till att rapporteringsplikten om misstänkta transaktioner i slutet av 1998 utvidgas till att omfatta personer och yrken utanför den finansiella sektorn. Kommissionen anser att en plikt att rapportera misstänkta transaktioner förutsätter att det finns motsvarande krav på kundidentifikation och registrering, även om detta inte klart sägs ut.

Mot bakgrund av detta måste kommissionen vara beredd att ta sitt ansvar i enlighet med dess befogenheter enligt den första pelaren. Följaktligen har kommissionen konstaterat att det behövs ett nytt direktiv och den har redan börjat utarbeta ett förslag till direktiv, där den viktigaste bestämmelsen kommer att innebära en omfattande utvidgning av rapporteringsplikten om misstänkta transaktioner utanför den finansiella sektorn.

I rådets slutsatser om kommissionens första rapport lades särskild vikt vid samarbetet mellan de myndigheter som bekämpar penningtvätt. Kommissionen stödjer och har inom ramen för Oisin-programmet åtagit sig att finansiera en genomförbarhetsstudie om ett system för informationsutbyte om penningtvätt som polismyndigheterna i EU skulle upprätthålla. Vad beträffar utbyte av information om penningtvätt mellan de finansiella underrättelseenheterna är kommissionen oroad över de svårigheter (se bilaga 7) som fortfarande verkar hindra kommunikationen och informationsutbytet mellan vissa enheter som inte har samma rättsliga ställning.

När det gäller skyddet av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, finns redan möjlighet till utbyte av information mellan polisen, åklagarmyndigheterna och kommissionen. Det behövs emellertid också ett strukturerat samarbete och utbyte av information mellan de finansiella underrättelseenheterna och mellan de finansiella underrättelseenheterna och kommissionen i form av ömsesidigt administrativt bistånd. I detta syfte bör en väl definierad rättslig ram fastställas på gemenskapsnivå.

Kommissionen lovordar Egmontgruppens utmärkta arbete, som i ökad utsträckning utförs på internationell nivå. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att överväga om det vore värt att föra samman medlemsstaternas finansiella underrättelseenheter för att diskutera hur man kan förbättra samarbetet inom Europeiska unionen.

Samtidigt undersöker kommissionen ingående om det vore möjligt att i förslaget om uppdatering och utvidgning av 1991 års direktiv på ett ändamålsenligt sätt behandla de frågor som berör relationerna mellan underrättelseenheter.

Slutligen kan konstateras att kommissionen också i fortsättningen kommer att sträva efter att tillhandahålla en mer detaljerad och omfattande statistik om resultaten av kampen mot penningtvätt. Kommissionen noterar Europolns intresse för detta område och förmodar att Europol kommer att kunna spela en viktig roll när det gäller att samla in data om åtal, domar och konfiskering av egendom. Kommissionen avser att framdeles ta med resultatuppgifter i alla genomföranderapporter som den överlämnar till rådet och parlamentet.

Trots den relativa avsaknaden av statistik, kan kommissionen på grundval av antalet misstänkta transaktioner som rapporterats till de behöriga myndigheterna konstatera att gensvaret från den finansiella sektorn i allmänhet har varit mycket bra. Det förefaller emellertid inte som om dessa ansträngningar för närvarande leder till ett lika stort antal åtal, domar eller till konfiskering av tillgångar. Kommissionen skulle ännu en gång vilja betona att direktivet har en viktig förebyggande roll och den anser att direktivet har varit framgångsrikt genom att det gjort det svårare för pengar med kriminellt ursprung att få tillträde till EU:s finansiella system. Samtidigt står det klart att penningtvätten fortsätter och att rapporterna om misstänkta transaktioner bara omfattar en del av alla pengar med kriminellt ursprung. Därför är det en besvikelse att man på det polisiära och rättsliga området endast förefaller ha uppnått begränsade resultat, även om resultaten håller på att förbättras. Syftet med denna rapport är inte att analysera skälen till att situationen ser ut som den gör, men det står ändå klart att åtagandet från den finansiella sektorn, och i allt större grad även från andra sektorer som har uppmanats att delta i kampen mot penningtvätt, bör bekräftas genom en framgångsrik tillämpning av strafflagen. Det är ingen tvekan om att mycket arbete återstår på detta område.

RÅDETS SLUTSATSER

Rådet har granskat kommissionens första rapport om genomförandet av penningtvättsdirektivet.

Rådet noterar med stort intresse den analys och de slutsatser som kommissionen lägger fram i sin rapport. Rådet instämmer i stort sett i kommissionens slutsatser.

Genomförandet av direktivet har, såsom kommissionen påpekar, haft en klar inverkan på hur medlemsstaterna har inrättat system för att spåra upp penningtvätt. De framsteg som har nåtts är mycket uppmuntrande, men det finns ett behov av fortsatta ansträngningar på nationell, europeisk och internationell nivå för att göra systemen för bekämpning av penningtvätt effektivare.

Rådet anmodar medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att direktivet genomförs fullt ut.

Rådet noterar med tillfredsställelse att det pågår en undersökning av möjligheterna att få en mer samordnad tillämpning av direktivet, särskilt avseende den verksamhet och de yrkesgrupper och företagskategorier som omfattas av direktivets bestämmelser, med beaktande av de juridiska yrkenas särställning.

Rådet önskar att kommissionen fortsätter att begrunda dessa frågor i nära samarbete med representanter för medlemsstaterna genom sammanträden som hålls inom ramen för den kontaktkommitté som föreskrivs i direktivet.

Rådet delar helt kommissionens uppfattning om att förstärkningen av systemen för bekämpning av penningtvätt är beroende av ett närmare samarbete mellan de olika myndigheter som deltar i kampen mot denna företeelse. Rådet önskar också att kommissionen fortsätter att begrunda denna fråga på djupet, i enlighet med sina befogenheter. Rådet anmodar mer generellt alla berörda organ att vid behov intensifiera diskussionerna och öka samarbetet inom detta område.

Rådet uppmanar kommissionen att fortsätta sina undersökningar av de olika frågorna och överlämna alla lämpliga förslag till rådet och därvid beakta de erfarenheter som har vunnits sedan direktivet antogs, direktivets genomförande i de olika medlemsstaterna och arbetet med dessa frågor i andra internationella organ. Rådet anmodar kommissionen att under alla omständigheter inom 18 månader överlämna en rapport om sina åsikter i dessa frågor.

Europaparlamentets resolution om kommissionens första rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av direktiv 91/308/EEG om tvättning av pengar (KOM(95) 54 - C4-0137/95)

(Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr C 198 , 8-7-1996, s. 245)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (EGT nr L 166, 28-6-1991, s. 77),

med beaktande av kommissionens första rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av direktivet om tvättning av pengar (KOM(95) 54 - C4 0137/95),

– med beaktande av Europarådets konvention om tvättning, uppspårande, beslag och förverkande av utbyte av brott, antagen i Strasbourg 1990,

– med beaktande av Förenta nationernas konvention mot olaglig handel med narkotika och psykotropa preparat, antagen i Wien 1988,

– med beaktande av rekommendationerna om tvättning av pengar som rådet för rättsliga och inrikes frågor antog vid sitt sammanträde i Köpenhamn den 1–2 juni 1993,

– med beaktande av de åsikter som framfördes av experter på bankinspektions- och åtalsområdena, vilka vid sammanträdet den 20 december 1995 informerade om problemen vid genomförandet och omsättandet av direktivet i praktiken inför utskottet för rättsliga frågor och medborgarrätt och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter och inrikesfrågor,

– med beaktande av förslaget till rådets rättsakt om konventionen som upprättats på grundval av artikel K.3 i Fördraget om Europeiska unionen om upprättandet av en europeisk polisbyrå (Europolkonventionen) (EGT nr C 316, 27-11-1995, s. 1),

– med beaktande av sin resolution av den 14 mars 1996 om Europol (EGT nr C 96, 1-4-1996, s. 288)

med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och medborgarrätt och yttrandena från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter och inrikesfrågor, budgetkontrollutskottet och utskottet för ekonomi, valutafrågor och industripolitik (A4-0187/96), och med beaktande av följande :

A. Finansiella transaktioner som har med kriminell verksamhet att göra förekommer liksom tidigare.

B. Europeiska unionens system för bekämpande av tvättning av pengar uppvisar brister och framför allt omfattar det inte i tillräckligt hög grad nya former av finansiella transaktioner.

C. Det krävs, både på nationell nivå och europeisk nivå, nya lagstiftande åtgärder för att garantera en fullständig kontroll av alla fysiska och juridiska personer som yrkesmässigt utför finansiella transaktioner.

D. Ovannämnda Strasbourgkonvention från 1990 innehåller redan regler om juridiskt bistånd, som skulle kunna möjliggöra en effektiv bekämpning på europeisk nivå av ekonomiskt bruk av utbyte av brott.

E. Trots tillräckliga regler i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen om samarbete i rättsliga och inrikes frågor tycks det inte pågå någon övergripande lagstiftningsverksamhet för att förbättra samarbetet mellan rättsliga myndigheter och polismyndigheter på europeisk nivå.

F. Ett snabbt inrättande av en europeisk polismyndighet enligt Europolkonventionen skulle innebära ett viktigt bidrag till bekämpandet av tvättningen av pengar och de brott som föregår denna tvättning.

G. Rådet för rättsliga och inrikes frågor betecknade i sin rekommendation från 1993 såväl ratificeringen och genomförandet av Strasbourgkonventionen, som inbegripandet av Europol som viktiga steg i kampen mot tvättningen av pengar.

1. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett fullständigt genomförande av direktivet och att inom två år lägga fram en mer detaljerad rapport som visar antalet anmälda transaktioner, antalet konstaterade fall av tvättning av pengar, antalet dömda personer samt hur stora belopp som beslagtogs,

2. anser att Europeiska unionens system för bekämpning av tvättning av pengar måste göras effektivare och att det måste anpassas till den tekniska utvecklingen på området för finansiella transaktioner,

3. uppmanar därför kommissionen att rapportera om nya former av tvättning av pengar som uppkommer då affärer och penningtransaktioner utförs på nya sätt, och att inom ramen för en översyn av direktivet lägga fram lämpliga förslag till hur dessa nya former av tvättning av pengar kan bekämpas,

4. uppmanar kommissionen att med hänsyn till kontaktkommitténs förarbeten så snart som möjligt, dock senast den 6 mars 1998, lägga fram ett förslag till översyn av det föreliggande direktivet varigenom de yrkesgrupper och företagskategorier som är eller som kan bli involverade i verksamhet eller förfaranden som gäller tvättning av pengar inbegrips direkt i direktivets tillämpningsområde,

5. uppmanar medlemsländerna att, i den utsträckning de inte redan gjort detta, se till att den nationella lagstiftningen för bekämpandet av tvättning av pengar inte bara omfattar de pengar som kommer från handeln med droger, utan att den omfattar alla pengar som alstras genom organiserad brottslighet och brott som begås av enskilda personer,

6. välkomnar kommissionens vilja att uttryckligt och förbindande ta med reglerna i direktivet om tvättning av pengar i alla framtida samarbets- och associeringsavtal samt att intensifiera samarbetet på det här området med respektive avtalspartner,

7. uppmanar medlemsstaterna att ratificera och tillämpa Wienkonventionen mot olaglig handel med narkotika och psykotropa preparat, som antogs av Förenta nationerna den 19 december 1988, och Strasbourgkonventionen om tvättning, uppspårande, beslag och förvärvande av utbyte av brott, som undertecknades den 8 november 1990, vilka medlemsstaterna i den i bilagan till direktivet om tvättning av pengar offentliggjorda "Förklaringen av de i rådet förenade företrädarna för medlemsstaternas regeringar" förbundit sig att följa,

8. anser att det i alla medlemsstater bör finnas eller införas lämpliga rättsregler som gör det möjligt att

a) förordna om övervakning av telekommunikationer när det misstänks att en brottslig tvättning av pengar har utförts eller kommer att utföras,

b) vidta tillfälliga åtgärder så som provisoriskt beslag eller konfiskering för att förhindra att egendom som härrör från tvättning av pengar eller ett därmed sammanhängande brott byts, överläts eller avyttras,

c) kunna vidta tillfälliga åtgärder enligt b då ansvarig myndighet har tillräckligt med bevis för att misstanke om brott skall föreligga,

d) konfiskera utbyte av tvättning av pengar eller av brott som föregått denna tvättning eller egendom som förvärvats med dessa utbyten,

9. uppmanar medlemsstaterna att fortsätta arbetet med Europakonventionen för att ge Europeiska gemenskapernas domstol den behörighet som avses i artikel K 3.2 c tredje stycket i Fördraget om Europeiska unionen, som parlamentet har krävt, och att i samband med detta ratificera och tillämpa konventionen,

10. önskar att alla myndigheter i medlemsstaterna som tillämpar reglerna i direktivet utnyttjar de möjligheter till samarbete som finns,

11. betonar med eftertryck att banker och finansiella institut enligt artikel 5 i det förutnämnda direktivet 91/308/EEG om tvättning av pengar även måste ha tillgång till utbildad personal och välutvecklade kontrollinstrument och kontrolltekniker för att vederbörligen kunna uppfylla sina antecknings- och anmälningsskyldigheter, för att vid misstankar om tvättning av pengar kunna genomföra den nödvändiga utredningen,

12. uppmanar kommissionen att skapa ett system som på ett lämpligt sätt stimulerar de enskilda bankerna och finansiella instituten att ha utbildad personal och effektiva kontroller av det slag som avses i föregående punkt 11,

13. anser att det är nödvändigt att såväl de kreditinstitut och de finansiella institut som avses i det andra bankrättsliga samordningsdirektivet som alla andra fysiska och juridiska personer, som yrkesmässigt utför eller för tredje man åtar sig att utföra finansiella transaktioner eller verksamhet som speciellt kan användas för penningtvätt, verkligen måste inbegripas i direktivets tillämpningsområde och underställas statlig kontroll,

14. anser vidare att denna kontroll måste utövas enligt kriterier som är enhetliga för hela Europa.

15. uppmanar kommissionen i enlighet med artikel 17 i direktivet (91/308/EEG) att i sin andra rapport om genomförandet av nämnda direktiv lägga fram en rapport om möjliga valutaeffekter som potentiellt kan härröra från illegala penningtransaktioner; möjliga valutaeffekter kan vara :

a) hastigheten hos pengar som påverkas av illegala penningströmmar mellan ursprungsländer och destinationsländer,

b) effekter på penningmängder i länder som är inblandade i tvättningskedjan.

c) den form som investeringar av illegala penningmedel kan ta när de tvättats.

d) överföring av valutapolitiken i de länder som är inblandade,

e) stabiliteten hos de finansmarknader som ingår i penningtvättnings kedja och som utgör slutlig destination.

16. uppmanar kommissionen att i denna andra rapport om genomförandet av nämnda direktiv vidta åtgärder mot orsakerna till och verksamheter som innebär illegala penningtransaktioner; för att lösa problemet kan följande åtgärder vidtas :

a) införliva artiklar om tvättning av pengar i handelsavtal för att kräva och säkerställa att länder som är parter i avtalen antar regler som är likvärdiga med Europeiska unionens regler.

b) stärka artiklarna om tvättning av pengar i Europaavtalen med de central- och östeuropeiska länderna för att kräva och säkerställa att de associerade länderna antar regler som är likvärdiga med Europeiska unionens regler.

c) stärka artiklarna om tvättning av pengar i associerings- och samarbetsavtalen med Ryssland och de stater i före detta Sovjetunionen som nyligen blivit självständiga för att kräva och säkerställa att de associerade länderna antar regler som är likvärdiga med i Europeiska unionens regler.

d) upprätta en lista över "rena banker",

e) säkerställa att Europeiska kommissionen och dess underleverantörer endast handlar med "rena" banker,

f) utföra en noggrann tillsyn över tillståndsgivning för och drift av bankverksamhet inom Europeiska unionen.

g) införa särskilda artiklar i handelsavtal om standardnormer för en "noggrann tillsyn" i syfte att begära och säkerställa att partnerländer antar regler som motsvarar Europeiska unionens regler.

17. önskar övertygande bevis för att penningtvätten ökar eller får en allt större betydelse för den organiserade brottsligheten,

18. vill med eftertryck peka på att penningtvätt endast kan bekämpas effektivt på europeisk nivå om det sker inom ramen för en enhetlig övervakning och i nära samarbete med Förenta staterna,

19. uppmanar dessutom kommissionen att lägga fram förslag om en åtgärd som gör att finansiell medverkan i verksamhet som syftar till att ge avsättning för utbyte av kriminell verksamhet förbjuds och görs straffbar i medlemsstaterna; den rättsliga grunden för denna åtgärd bör utgöras av artikel 100a i Romfördraget,

20. uppmanar medlemsstaterna att vidta kraftigare åtgärder mot tvättning av pengar samt att stödja medborgare och företag genom att ge information i syfte att förhindra varje form av medverkan till tvättning av pengar,

21. Uppdrar åt sin ordförande att vidarebefordra denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar.

Undertecknande, ratifikation och genomförande av Wien- och Strasbourgkonventionen

	Wienkonventionen			Strasbourgkonventionen		
	Under- tecknande	Ratifikation	Genomförande Art. 3-9	Under- tecknande	Ratifikation	Ikraftträdande Genomförande
Belgien	J	J	J	J	J	J
Danmark	J	J	J	J	J	J
Tyskland	J	J	J	J	N	N
Grekland	J	J	J	J	N	N
Spanien	J	J	J	J	N	N
Frankrike	J	J	J	J	J	J
Irland	J	J	J	J	J	J
Italien	J	J	J	J	J	J
Luxemburg	J	J	J	J	N	N
Neder- länderna	J	J	J	J	J	J
Österrike	J	J	J	J	J	J
Portugal	J	J	J	J	J	J
Finland	J	J	J	J	J	J
Sverige	J	J	J	J	J	J
Förenade kungariket	J	J	J	J	J	J

Brottslig verksamhet som omfattas av medlemsstaternas lagstiftning mot penningtvätt

Belgien

Strafflagen (artikel 505) omfattar tvätt av vinning från alla typer av brott. Den specifika lagstiftning mot penningtvätt (lag av den 11-1-1993 såsom den ändrats) omfattar tvätt av vinning som härrör från följande brott: terrorism, organiserad brottslighet, narkotikahandel, illegal handel med vapen och annat gods, handel med illegal arbetskraft, människohandel, prostitution, illegal användning av hormoner på djur, handel med organ eller vävnader från människor, bedrägerier som skadar EU:s finansiella intressen, grova och organiserade skattebedrägerier, bestickning av offentliga tjänstemän, oegentligheter kring investeringar, svindel, tagande av gisslan, stöld eller utpressning förknippad med våld och hot samt konkursbedrägeri.

Danmark

Den danska penningtvättslagen omnämner tillgångar som härrör från brott mot den danska strafflagen (dvs. alla brott). Ändå är penningtvätt inte ett separat brott enligt dansk lag utan sorterar under strafflagens två avsnitt om häleri. Dessa är S 191 a, som gör det till ett brott att ta emot vinning från narkotikabrott enligt S 191, och S 284, som gör det till ett brott att ta emot vinning eller hjälpa andra att utnyttja vinning från stöld, missbruk av hittegoods, förskingring, bedrägeri, datorbedrägeri, trolöshet mot huvudman, utpressning, bedrägeri gentemot fordringsägare, smuggling av särskilt grov karaktär samt rån.

Tyskland

Penningtvätt är ett brott enligt avsnitt 261 i strafflagen (penningtvätt, undanhållande av illegala tillgångar). Följande brott räknas som förbrott till penningtvätt :

- Alla grova brott ("Verbrechen"), dvs. brott som leder till minst ett års fängelse, t.ex. grova former av människosmuggling, stölder och häleri liksom illegal handel med narkotika och vapen.

Alla mindre grova brott ("Vergehen") enligt paragraf 29 första stycket, första meningen, nr 1 i narkotikalagen (Betäubungsmittelgesetz) eller paragraf 29 första stycket i lagen om råvarukontroll (Grundstoffüberwachungsgesetz), framför allt illegal handel med narkotika och kemiska prekursorer ("Vergehen" är brott som leder till mindre än ett års fängelse eller böter).

- Vissa mindre grova brott, bl. a. egendomsbrott, bedrägeri, brott som berör dokument och bestickning och som begås på affärsmässiga grunder av en medlem i en liga som bildats för att regelbundet utföra sådana brott (t.ex. affärsmässigt utförda bedrägerier eller bedrägerier som utförs av ligor).
- Alla mindre grova brott som begås av en medlem i en kriminell organisation enligt avsnitt 129 i strafflagen (t.ex. utpressning, koppleri och illegal spelverksamhet).

Den 16 januari 1998 antog Bundestag lagförslaget om att förbättra kampen mot den organiserade brottsligheten. Detta innebär att listan över förbrott kommer att utökas avsevärt, framför allt vad gäller organiserad brottslighet.

Grekland

Den grekiska penningtvättslagen omfattar narkotika- och vapenhandel, rån, utpressning, kidnappning, grov stöld, förskingring eller bedrägeri, illegal handel med antikviteter, stöld av skeppslast, illegal handel med vävnader och organ från människor, smuggling, kärnkraftsbrott, prostitution och illegal spelverksamhet.

Spanien

Penningtvätt omfattas av artikel 301 i strafflagens avsnitt om häleri och liknande brott. Artikeln omfattar all grov brottslighet (alla brott som leder till minst tre års fängelse). Det är en försvarande omständighet om brottet gäller narkotikasmuggling.

Den spanska penningtvättslagen (av den 23 december 1993) har till syfte att bekämpa tvätt av vinning från organiserad brottslighet, terrorism och narkotikasmuggling.

Frankrike

Genom lag nr 96-392 av den 13-5-1996 om ändring av strafflagen utvidgades definitionen av penningtvätt till att omfatta vinningen från alla brott ("crimes" eller "délits").

Irland

I strafflagen från 1994 kriminaliseras tvätt av vinning från narkotikahandel eller annan kriminell verksamhet.

Italien

Lag nr 328/1993 ändrar artikel 648 a och 648 b i strafflagen så att tvätt av vinning från all avsiktlig kriminell verksamhet ("tutti i delitti non colposi") kriminaliseras.

Luxemburg

Den gällande lagstiftningen omfattar endast brott kopplade till narkotikarelaterad penningtvätt.

Enligt ett lagförslag som överlämnats till det luxemburgska parlamentet skulle definitionen av begreppet förbrott utvidgas till att omfatta alla brott (som leder till minst fem års fängelse), till brott ("délits") som inbegriper organiserad brottslighet och vissa brott som inbegriper minderåriga, prostitution, förledande av ungdom samt vapen och ammunition.

Nederländerna

Definitionen av häleribrott i strafflagen (artiklarna 416 till 417a) omfattar vinningen från alla grova brott ("misdrijf").

Österrike

Den österrikiska strafflagen (artiklarna 165 och 278a) kriminaliserar tvättning av alla tillgångar som härrör från grova brott, dvs. alla brott ("Verbrechen") som enligt artikel 17.1 i strafflagen leder till minst tre års fängelse.

Portugal

Genom lagdekret 15/93 kriminaliserades narkotikasmuggling, smuggling av kemiska prekursorer och penningtvätt. Genom lagdekret 313/93 införlivades penningtvättsdirektivet med portugisisk lagstiftning och genom lagdekret 325/95 utvidgades definitionen av förbrott till att omfatta terrorism, vapenhandel, utpressning, kidnappning, prostitution, bestickning och olika typer av grova ekonomiska och finansiella brott.

Finland

Det brott som i den finska strafflagen definieras som penningtvätt (termen "penningtvätt" används inte i lagen) omfattar vinning från alla typer av brott.

Sverige

Det är ett brott att tvätta vinningen från grova brott. Häleri behandlas i kapitel 9 i den svenska brottsbalken, där det anges att det är ett brott att avsiktligt eller av underlåtenhet tvätta vinningen från grova brott som leder till minst sex månaders fängelse. Även medhjälp till penningtvätt är ett brott. Termen "penningtvätt" används emellertid inte i brottsbalken.

Förenade kungariket

Det finns ingen allmän definition av termen "penningtvätt" i de grundläggande rättsakterna. I praktiken är det ett brott att tvätta vinningen från ett grovt brott. Detta inbegriper narkotikahandel, terrorism, stöld och bedrägeri, rån, förfälskning och penningförfälskning, illegalt mottagande av depositioner och utpressning (väsentligen allt som i Förenade kungariket räknas som grova brott).

Handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten

26. På området penningtvätt och förverkande av vinning av brott bör följande åtgärder kunna komma ifråga:

a) För att förbättra det internationella utbytet av polisiära data är det nödvändigt att inrätta ett system för informationsutbyte avseende misstänkt penningtvätt på Europeanivå, i enlighet med hithörande regler om dataskydd. I detta syfte bör Europolkonventionen kompletteras med en bestämmelse som möjliggör för Europol att spela en roll i detta sammanhang (se politisk riktlinje nr 10).

b) Kriminaliseringen av tvätt av pengar som utgör vinning av brott bör göras så allmän som möjligt, och en rättslig grund bör skapas för bredast möjliga befogenheter att utreda den. Möjligheten att utsträcka begreppet penningtvätt till att omfatta vårdslöshet bör undersökas. En studie bör företas som syftar till bättre möjligheter att spåra och beslagta olagliga tillgångar och verkställa domstolsbeslut om förverkande av tillgångar som härrör från organiserad brottslighet (se politisk riktlinje nr 11).

c) Regler om förverkande bör införas som gör det möjligt att besluta om förverkande oberoende av om gärningsmannen är närvarande eller inte, exempelvis när gärningsmannen har dött eller avvikit (se politisk riktlinje nr 11).

d) En studie bör också göras av möjligheten att på medlemsstatsnivå dela upp egendom som förverkats efter internationellt samarbete (se politisk riktlinje nr 11).

e) Rapporteringsplikten i artikel 6 i penningtvättsdirektivet bör utvidgas till samtliga brott som har samband med grov brottslighet samt till andra personer och yrken än de finansinstitut som nämns i direktivet. Medlemsstaterna bör undersöka vilka möjligheter som finns att i avskräckande syfte kriminalisera underlåtenhet att rapportera misstänkta transaktioner (se politisk riktlinje nr 11). Samtidigt bör skattemyndigheterna, genom nationell lagstiftning, åläggas en liknande rapporteringsskyldighet för transaktioner som har samband med den organiserade brottsligheten, åtminstone för sådana som har anknytning till moms och punktskatter. Samarbetet mellan kontaktpunkterna enligt direktivet behöver förbättras.

f) Frågan om penningtvätt via Internet och via elektronisk penninghantering bör tas upp och krav ställas på att meddelanden i elektroniska penninghanteringssystem ger uppgifter om avsändaren och mottagaren (se politisk riktlinje nr 11).

g) Att hindra att fysiska och juridiska personers överdrivna användning av kontantbetalningar och växling av kontanta medel används för att dölja omvandlingen av vinning av brott till annan egendom (se politisk riktlinje nr 11).

Rådet och kommissionen bör dessutom mot bakgrund av befintliga nationella och internationella instrument överväga behovet av att införa gemensamma bestämmelser för att bekämpa den organiserade brottsligheten när det gäller ekonomisk och kommersiell förfalskning liksom efterbildning och förfalskning av sedlar och mynt inför införandet av den gemensamma valutan.

Måltidpunkt : Slutet av 1998.

Ansvarig : Rådet/Europol/kommissionen.

Verksamheter utanför den finansiella sektorn som omfattas av medlemsstaternas lagstiftning mot penningtvätt

Belgien	Ett lagförslag kommer att utvidga tillämpningsområdet till notaries, utmättningsmän (huissiers de justice), revisorer och kamrerer, fastighetsmäklare, kasinon och penningtransporter.
Danmark	Kasinon.
Tyskland	Kasinon, auktionskammare, andra affärsrörelser som inte redan omfattas av skyldigheten att samarbeta enligt penningtvättslagstiftningen och alla personer som mot ersättning förvaltar andra personers egendom.
Grekland	Kasinon.
Spanien	Kasinon, fastighetsförvaltningsbolag, fastighetsmäklare, juvelerare, antikhandlare, institutioner som sysslar med numismatik och filateli.
Frankrike	Alla personer som yrkesmässigt sysslar med rådgivning, genomförande eller kontroll av transaktioner som inbegriper kapitalrörelser är förpliktade att till myndigheterna anmäla alla transaktioner som de vet är relaterade till penningtvätt. Vissa begränsningar gäller också för kontanttransaktioner.
Irland	Regeringen har meddelat sin avsikt att utvidga lagstiftningen mot penningtvätt till att omfatta advokater, auktionskammare, fastighetsmäklare och revisorer.
Italien	Transaktioner över 20 miljoner italienska lire måste skötas via en finansiell intermediär. Enligt ny lagstiftning som antogs 1997 är det möjligt att tillämpa ett påskyndat förfarande för att utvidga penningtvättslagstiftningen till att omfatta verksamhet utanför den finansiella sektorn.
Luxemburg	Lagförslaget omfattar kasinon, hasardspel, revisorer och notaries.
Nederländerna	Kasinon. Notarierna har utlyst ett frivilligt system för rapportering av särskilt misstänkta transaktioner som tyder på grova fall av penningtvätt. Advokater och revisorer har redan ett liknande arrangemang.
Österrike	Kasinon.

Portugal	Kasinon, fastighetsmäklare, fastighetsförvaltningsbolag, företag som ordnar spel eller lotterier, antik- och konsthandlare, juvelerare, flygplans-, båt- och bilhandlare.
Finland	(Lagförslag som omfattar kasinon, vadhållningsverksamhet och fastighetsmäklare.)
Sverige	Värdepappersrörelser.
Förenade kungariket	De grundläggande rättsakterna omfattar alla personer. Penningtvättsförordningarna omfattar alla personer och institutioner, inbegripet advokater och revisorer som sysslar med bank-, investerings- eller försäkringsverksamhet.

Finansiella underrättelseenheter
Resultatet av Egmontgruppens undersökningar om samarbete och informationsutbyte

Allmän möjlighet till bilaterala avtal eller direkt informationsutbyte

1. För underrättelseändamål

Italien, Portugal, Sverige

2. För underrättelseändamål och för brottsundersöknings- eller åtalsändamål :

Belgien, Frankrike, Nederländerna, Spanien, Förenade kungariket

Begränsat

Österrike Inget utbyte med administrativa enheter, ingen information om säkerställandet av att lagarna efterlevs.

Danmark, Tyskland,

Luxemburg Inget utbyte med administrativa enheter.

Irland Inget utbyte med administrativa enheter eller rättsliga myndigheter.

Finland (FSA) Inget utbyte med polisiära eller rättsliga myndigheter, ingen information om säkerställandet av att lagarna efterlevs.

Antalet rapporter om misstänkta transaktioner

MEDLEMSSTAT	1994	1995	1996	1997
Belgien ⁸	2 183	3 926	5 771	7 747
Danmark	200	174	254	
Tyskland	3 282	2 935	3 289	
Grekland				38
Spanien		163	670	
Frankrike	684	866	902	1 213
Irland		199 (del)	378	
Italien	1 034	2 961	3 218	
Luxemburg ⁹		75	77	
Nederländerna (ovanliga) (misstänkta)	14 753 3 546	15 007 2 994	16 087 2 572	+/-17 000
Österrike	346	310	301	
Portugal	17	85	115	129
Finland	223	190	232	206
Sverige	429	391	502	909
Förenade kungariket	15 007	13 170	16 125	14 148

⁸ Siffrorna för Belgien gäller 564, 795, 1 317 respektive 1 484 ärenden.

⁹ Rapporterna för de två åren avser 901 respektive 3 264 transaktioner.

Resultat från rapporteringssystemet, åtal och domar

Belgien	Ärenden som överlämnats till distriktsåklagaren : 1994 – 117, 1995 – 149, 1996 – 321 och 1997 – 495. Sedan 1994 har fällande domar meddelats i 48 ärenden som byggt på rapporter från den belgiska underrättelsenheten till rättsväsendet.
Danmark	Någon uttömmande statistik om åtal och domar finns inte, men det är känt att det har meddelats ett antal fällande domar för penningtvätt i samband med narkotikabrott (sju domar under 1994 och fem under 1995). Vad gäller resultaten från rapporteringssystemet har 35 rapporter lett till 26 ärenden (gällande olika brott) där 49 personer har dömts eller gått med på att betala administrativa böter. En person har frikänts.
Tyskland	16 personer dömdes under 1994, 15 under 1995 och 24 under 1996.
Grekland	13 av de 38 ärenden som rapporterats till den kommitté som bildats i enlighet med lag nr 2331 av den 24 augusti 1995 har överlämnats till allmän åklagare.
Spanien	Misstänkta transaktioner som rapporterats till polisen eller rättsväsendet: 1995 – 19, 1996 – 165.
Frankrike	Ärenden som överlämnats till rättsväsendet: 1994 – 22, 1995 – 30, 1996 – 47, 1997 – 75. I slutet av 1996 hade 34 slutgiltiga fällande domar meddelats (25 sedan 1993). Siffran är emellertid inte heltäckande, eftersom åtal väckts i andra ärenden under rubriken häleri ("recel").
Irland	Hittills har en fällande dom meddelats.
Italien	Åtal för penningtvätt enligt artikel 648 a (penningtvätt) och 648 b (användning av pengar, varor eller tillgångar med olagligt ursprung): 1993 – 72 och 1, 1994 – 58 och 4, 1995 – 62 och 3, 1996 – 116 och 9. Rapporter om misstänkta transaktioner har lett till att brottsundersökning inletts i 85 fall, 16 för penningtvätt och 69 för andra brott.
Luxemburg	För närvarande behandlas två inhemska ärenden.
Nederländerna	Ingen exakt statistik om åtal och domar för penningtvätt. Ungefär 5 000 fall av "häleri" undersöks årligen.

Österrike	Åtal har väckts i 13 ärenden. Av dessa har tre lett till fällande dom (en under 1994 och två under 1995), av vilka en berörde två personer. Fyra rättegångar slutade med frikännande. I ett av de ärenden som ledde till fällande dom uppmanades en annan medlemsstat att väcka åtal mot andra personer.
Portugal	Rapporterna ledde till 12 undersökningar under 1994, 49 under 1995 och 53 under 1996. Åtal väcktes i tre ärenden, som berörde 26 personer. En person dömdes under 1996.
Finland	Mellan 1994 och 1997 överlämnades 119 rapporter om misstänkta transaktioner till förundersökning, vilket ledde till att 70 brottmål inleddes. I slutet av 1997 hade dom meddelats i 13 av dessa ärenden. Rättegång pågick i fyra ärenden. Åtal övervägdes i fyra ärenden. 21 ärenden hade lagts ned och i 28 ärenden pågick förundersökningen fortfarande.
Sverige	Sammanlagt 66 rapporter överlämnades till åklagarmyndigheten för förundersökning under tiden 1994 – 1997. Under samma tid meddelades 21 domar.
Förenade kungariket	Mellan 1993 och 1996 meddelades 25 fällande domar för penningtvätt. 13 av dessa domar meddelades under 1996. Även om endast ett åtal för penningtvätt härrörde från en rapport om en misstänkt transaktion, fanns det över 200 kända åtal för andra brott under 1996 som härrörde från rapporter till polisen eller de undersökande myndigheterna.

ISSN 1024-4506

KOM(98) 401 slutlig

DOKUMENT

SV

09 11 06 10

Katalognummer : CB-CO-98-412-SV-C

ISBN 92-78-37465-2

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg